



Openbaar Ministerie Amsterdam
Ijdok 163
1013 MM Amsterdam
Postadres:
Postbus 115
1000 AC Amsterdam

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Aangifte_Vattenfall_Jan2021

Betreft: Aangifte van fraude door Vattenfall inzake vergunningprocedure nieuw te bouwen biomassacentrale van 120 MW te Diemen

Nijmegen, 27 april 2020

Inleiding

Vattenfall is een multinational, en een van oorsprong Zweeds bedrijf. Nuon werd in 2009 door Vattenfall overgenomen voor een veel te hoog bedrag van bijna €10 miljard. Het concern bleek Nuon op het hoogtepunt van de markt te hebben gekocht met, van belang hier, alle rechten én plichten van Nuon.

Vattenfall wil binnen één generatie fossielvrij zijn, tenminste dat beweert het bedrijf in haar reclame. Nederland wordt overspoeld met reclame hierover. Desondanks wil het bedrijf per 1 juli 2024 in Diemen ook een grote houtgestookte centrale van 120 MW in werking hebben. Dit is evident tegenstrijdig.

Deze reclamecampagne is overigens niet overbodig omdat Vattenfall in de afgelopen jaren een bedenkelijke reputatie heeft opgebouwd met onder andere: gesjoemel met rekeningen, onwettige colportage praktijken en seksuele intimidatie op de werkvloer. Hier zou dan grootschalige bosvernietiging nog bij gaan komen.

Zie: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/klanten-claimen-miljoenen-terug-van-energiebedrijf-vattenfall-voor-jarenlang-te-hoge-stroomrekening/>

Ook: 'Personeel Vattenfall bevestigt gesjoemel met kosten zakelijke klant':

<https://www.telegraaf.nl/financieel/1218572606/personeel-vattenfall-bevestigt-gesjoemel-met-kosten-zakelijke-klant>

Ook van 2020:

<https://www.ad.nl/binnenland/oud-medewerkers-vattenfall-over-wangedrag-elke-dag-ruzies-en-bedreigingen~a7b87dcb/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

<https://www.ad.nl/binnenland/nuon-verkoper-ik-ben-een-oplichter~ac5172b1/>

<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/klanten-claimen-miljoenen-terug-van-energiebedrijf-vattenfall-voor-jarenlang-te-hoge-stroomrekening/>

Veder eist Vattenfall van enkele gemeenten dat nieuw te bouwen huizen op warmtenetten van Vattenfall moeten worden aangesloten, in één geval op grond van een contract van 2002! tussen NUON en gemeente. Zie <https://mobilisation.nl/index.php?id=3>. Hiermee frustreert c.q. vertraagt het bedrijf de energietransitie.

Vergunningprocedure houtgestookte centrale Diemen (BMC)

Het gaat om de bouw van een biomassacentrale met een geraamde investering van € 60? miljoen en een toegezegde subsidie van circa € 400 miljoen. Het project leidt lokaal tot verslechtering van de toch al niet goede luchtkwaliteit in Diemen en omgeving, én tevens tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Het project leidt ook tot een toename van depositie van kwik en dioxinen en furanen op Natura 2000-gebieden, zoals uit nagekomen stukken blijkt¹. Echter, deze informatie is *niet* gesignaleerd in het m.e.r.-beoordelingsproces. Nuon heeft deze informatie in 2018 achtergehouden.

Overigens leidt dit grootschalige houtstook project van Vattenfall elders op de wereld tot ontbossing en verlies van biodiversiteit. Zonder subsidie is het project niet rendabel. Voor Vattenfall is de wortel van € 400 miljoen subsidie de drijvende kracht achter het project. De reclame van Vattenfall: “binnen één generatie fossielvrij” is evident als window dressing te beschouwen.

Aanklacht tegen Vattenfall

Van 9 mei 2018 dateert de start van de procedure met de zogenaamde “m.e.r.-beoordelingsnotitie biomassaketel Nuon”. Deze is in opdracht van Nuon opgesteld door een extern bureau, waarbij Nuon verantwoordelijk is voor de inhoud ervan. Overigens is deze notitie nooit ter visie gelegd (waarom niet?) maar door ons op grond van de Wob opgevraagd. Zie onze beroepschriften die als bijlagen 1 en 2 zijn toegevoegd. Zie ook bijlage 3 met onze recente nadere memorie van 18 januari 2021.

In het m.e.r.-beoordelingsbesluit van de provincie van 14 mei 2018 worden geen van beide zeer giftige stoffen genoemd. Nuon gaat in haar notitie van 9 mei 2018 uit van een (bijna) nulemissie van kwik van < 0,1 microgram/Nm³. M.b.t. dioxinen en furanen noemt Nuon *een absolute nulemissie*.

In de latere vergunningaanvraag is plotseling wel sprake van emissies van de zeer giftige stoffen (1) kwik, en (2) dioxinen en furanen, volgens het RIVM respectievelijk Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en Extreem Risicovolle Stoffen (ERS).

Het gevolg is dat uiteindelijk maximaal 140 mg/jaar aan dioxinen en furanen worden vergund en enkele duizenden grammen kwik. De vergunde emissie van de Extreem Risicovolle Stoffen dioxinen en furanen is zelfs vele malen groter dan de gerealiseerde emissie van deze giftige stoffen van een kolencentrale.

Uit een bij ons op 2 februari 2020! van de rechtbank ontvangen rapport staat op pagina 25/26 van dit rapport van Nuon/Vattenfall het volgende m.b.t. kwikconcentraties (citaat):

“Uit metingen is duidelijk dat de normwaarden voor zowel oppervlaktewater als vissen ruimschoots worden overschreden en dat er een duidelijke trend is dat die normoverschrijding verder toeneemt”.

Het gaat om een factor van circa 6 van dit hoogst giftige metaal dat door accumulatie in slib, vogels en eieren leidt tot problemen hoger in de voedselketen.

Het dichtstbij gelegen Naardermeer wordt hier ten onrechte niet genoemd, terwijl op het Naardermeer de kwikdepositie nog hoger zal zijn. Op het Naardermeer zal de toename van de kwikdepositie dan ook nog hoger zijn dan 0,28%.

Eenzelfde evaluatie had moeten worden gemaakt voor dioxinen en furanen die recent nog in natuurgebieden in veel te hoge concentraties zijn aangetroffen.

¹ Zie pagina 25/26 van rapport van 15 november 2019

Het rapport gaat niet in op de *oorzaak* van de recente toename van de kwikconcentratie in het oppervlakte water. Echter, Vattenfall is niet de enige geplande houtstookcentrale.

Er zijn er in Nederland circa 600 gepland, waarvan een deel al gerealiseerd. Niet uitgesloten kan worden dat de forse groei van het aantal houtstookinstallaties hieraan (mede) debet is.

Conclusie: Nuon/Vattenfall heeft in 2018 zowel de provincie Noord-Holland, het college van B&W, en de gemeenteraad van Diemen misleid met betrekking tot de giftige stoffen (1) kwik, en (2) dioxinen en furanen. In 2018 werd stellig beweerd dat ze niet gaan worden geëmitteerd. Nu blijkt dat dit onjuist is en deze giftige stoffen wel degelijk vrij zullen komen én ook vergund zijn.

Stikstofdepositie op Naardermeer neemt toe in plaats van af

Er zijn veel Aeriusberekeningen in het dossier. De versie van 29 januari 2020 is aan de natuurvergunning gekoppeld. In deze door Vattenfall aangeleverde berekening wordt geclaimd dat de stikstofdepositie als gevolg van de houtstookcentrale op alle Natura 2000-gebieden in Nederland af zou nemen. In werkelijkheid zal de stikstofdepositie gaan toenemen.

Vattenfall “onderbouwt” haar stelling met een combinatie van “oppompen” van het referentieniveau en het kunstmatig verlagen van het aantal draaiuren van de hulpwarmteketsels.

Uit onze nadere memorie (bijlage 3):

“De kern van het betoog van provincie en bedrijf is dat de stikstof zou afnemen. In de nieuwe Aeriusberekening van 29 januari 2020 is daarvoor uitgegaan van een referentie van afgerond 1.357 ton/jaar NOx. Volgens ons is dit < 711 ton/jaar (pagina 7 van ons beroepschrift). Het getal van 1.357 ton/jaar is absurd en tot stand gekomen door de ketels én de hulpketels vrijwel voluit en gelijktijdig te laten draaien. Dit blijkt ook wel omdat de NOx-emissie altijd rond 250 tot 300 ton/jaar heeft geschommeld.

Dat zou vergeleken kunnen worden met een NOx-emissieberekening van een auto die 365 dagen van het jaar gedurende 24 uur vol gas rijdt!”

Ook:

*“Voorschrift 5 in de natuurvergunning was nodig om “stikstofruimte” te creëren voor de NOx-emissie van de houtstookinstallatie. Uit het emjv van 2017 (ook niet ter visie gelegd) blijkt dat het totale aantal bedrijfsuren van de vijf ketels gesommeerd **2.550** bedroeg. Uit het emjv van 2018 blijkt een totaal aantal bedrijfsuren van **892** uur van de vijf ketels.*

*Conclusie: Voorschrift 6, met een theoretische vermindering van **8.760** uren naar **5.600** uren, is een cosmetische exercitie die in de praktijk geen enkele betekenis toekomt”.*

Met cosmetische trucs komt Vattenfall tot de conclusie dat stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zal gaan afnemen. In werkelijkheid neemt die depositie overal toe. Dat is eenvoudig technisch te demonstrenen door bij een willekeurige warmtevraag aardgas te vervangen door houtstook. Zie de bijlagen, met name ook bijlage 3. Overigens hoeft je daar niet eens voor te rekenen: Hout is in vergelijking met aardgas en vuile brandstof. Daardoor zullen emissies van luchtverontreinigende stoffen toenemen bij vervanging van aardgas door hout.

Of dit ‘alleen’ als (1) handige manipulatie met cijfers, dan wel (2) misleiding, dan wel ook als (3) fraude moet worden beschouwd laten we over aan het oordeel van het O.M.

Claim van € 300 miljoen van Vattenfall richting gemeente Diemen

Uit een schrijven van een gemeetraadslid aan ons: *“Aangezien het steeds duidelijker werd dat houtige biomassa geen duurzame oplossing is en schadelijk is voor de inwoners en de natura 2000 gebieden kanteelde de bereidheid tot het afgeven van een Verklaring van geen Bezwaar voor de biomassacentralen in Diemen. De coalitie partijen zijn toen onderdruk gezet door de wethouder xxxxxx met een zeer hoge schade claim van € 300 miljoen Euro. In de juridische adviezen aan de gemeenteraad staat geen enkel bedrag genoemd”*

Nog een quote:

“Wethouder xxxx.:

Een partij die zich benadeeld voelt door een besluit van de overheid heeft het recht om de schade in een rechtelijke procedure te verhalen op de veroorzaker. Sommige schadeprocedures duren in Nederland soms 5-10 jaar en in een enkel geval nog wel langer. Het risico dat dit zich voordoet is lastig in te schatten maar de omvang van de schade is maximaal 300 miljoen maar dat bedrag moet gauw worden vergeten. Dat is in het uiterste geval dat door de weigering van de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen. Dit bedrag van 300 miljoen is ook binnen de coalitie besproken. Want de gehele gemeenteraad was tegen de Biomassacentrale maar de coalitie en het CDA waren bang voor die ongefundeerde veel te hoge geschatte schade claim”.

De vraag is of hier sprake is van chantage of van “gewoon onder druk zetten” van de gemeente door Vattenfall, en laten wij ter beoordeling van het O.M.

Conclusies:

1. Naardermeer, Markermeer, IJsselmeer liggen allemaal onder de rook van de schoorsteen van Vattenfall die op grond van de vergunning voor de houtstookcentrale aanzienlijke hoeveelheden dioxinen en furanen en zware metalen als kwik mag gaan uitstoten. Tot nog toe was die uitstoot nihil. Dit leidt tot depositie van deze zeer giftige stoffen op Naardermeer, Markermeer en IJsselmeer. Dit is door Nuon/Vattenfall verzwegen in de m.e.r.-beoordelingsnotitie biomassaketel Nuon” van 9 mei 2018, dan wel is er gesteld dat deze giftige stoffen niet zullen gaan worden uitgestoten.
2. Nuon/Vattenfall heeft met de “m.e.r.-beoordelingsnotitie biomassaketel Nuon” van 9 mei 2018 gefraudeerd m.bt. wel degelijk te verwachten emissies van kwik en dioxinen en furanen. Deze notitie is in opdracht van Nuon opgesteld door een extern bureau. Echter, Nuon/Vattenfall is verantwoordelijk voor de inhoud ervan en heeft deze notitie ook ingediend
3. De door de gemeente Diemen afgegeven verklaring van geen bedenkingen (vvgb) is afgegeven op basis van de door Nuon aangeleverde onjuiste informatie met een beweerde nulmissie van kwik en dioxinen en furanen uit de biomassacentrale. Nuon/Vattenfall heeft zowel de provincie als college en gemeenteraad van Diemen hiermee belazerd.
4. Ook de door de provincie afgegeven omgevingsvergunning én de natuurvergunning zijn met betrekking tot deze stoffen op onjuiste informatie van Nuon/Vattenfall gebaseerd.
5. De Provincie heeft dit niet opgemerkt en verzuimd om een volledig MER op te laten stellen. Dan zou deze informatie wel naar boven zijn gekomen. Dit is niet strafbaar, maar wel een kapitale blunder van de provincie.

Verzoek

Wij verzoeken u om Vattenfall te vervolgen voor de door het bedrijf in de “m.e.r.-beoordelingsnotitie biomassaketel Nuon” verzwegen emissies van kwik en dioxinen en furanen, die aan de basis ligt aan de afgegeven vvgb, de omgevingsvergunning en de natuurvergunning.

Of de misleiding met betrekking tot stikstofdepositie ook als fraude moet worden beschouwd laten we aan het oordeel van het O.M. over.

Dat geldt ook voor de vraag of het dreigen met een claim van € 300 miljoen naar de gemeente Diemen, als de vvgb niet zou worden afgegeven, als chantage moet worden beschouwd.

De centrale gaat dus op basis van gemanipuleerde data worden gebouwd als de bestuursrechter de vergunningen niet vernietigt.

Tot slot

Vattenfall heeft met de vergunningaanvraag c.q. de m.e.r.-beoordelingsnotitie gesjoemeld en/of mogelijk fraude² en/of valsheid in geschrifte³ gepleegd. Er zijn genoeg aanknopingspunten om een onderzoek te starten naar fraude. Immers, Vattenfall is een professioneel bedrijf met ervaring met houtstook waarvan in redelijkheid verwacht kan worden dat zij op de hoogte is c.q. dient te zijn van cruciale onjuistheden/ onvolledigheden in de m.e.r.-beoordelingsnotitie. Dit geldt ook voor het bureau RHDHV dat de notitie in opdracht van Nuon heeft opgesteld.

De provincie Noord-Holland en de gemeente Diemen hebben gefaald in de procedure door geen volledig MER te verlangen en alle benodigde vergunningen te verlenen. Is dit incompetentie of bewust weggijken? Dat is de vraag. Beide opties zijn even schrijnend als onthutsend.

Deze aangifte wordt gedaan mede namens Comité Schone Lucht⁴ en vereniging Leefmilieu⁵.

Hoogachtend,



Drs. Johan G. Vollenbroek

Voorzitter van MOB

Bijlagen:

1. Beroepschrift Wabovergunning
2. Beroepschrift Wet natuurbescherming
3. Nadere memorie van 18 januari 2021

² Fraude is een vorm van bedrog. Daarbij worden zaken anders voorgesteld dan ze zijn, door op papier of digitaal een onjuiste weergave te geven van de werkelijkheid. Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Fraude>

³ Valsheid in geschrift(e) of schriftvervalsing is een strafbaar feit, waarvan sprake is wanneer de valsheid gepaard gaat met bedrieglijke inzichten en betrekking heeft op welbepaalde documenten die volgens de wet een zekere geloofwaardigheid genieten. Dit geldt zeer zeker voor een m.e.r.-beoordelingsnotitie. Zie ook Wetboek van Strafrecht, Art. 227a Sr – Opgave onware gegevens.

⁴ <http://www.comiteschonelucht.nl/>

⁵ <https://www.leefmilieu.nl/>